

Erasmus+ v Italiji: izobraževanje na prostem

Merita Korenica, prof. ang. jez. in lit., Osnovna šola Trnovo

Članek opisuje izobraževanje v Italiji v okviru programa Erasmus+. Poleg opisa poteka izobraževanja članek zajema glavne metode in cilje izobraževanja na prostem kot novega načina učenja. Izobraževanje, ki so se ga udeležili tudi učitelji s Cipra, Madžarske, Walesa in Nizozemske, je združevalo veliko kulturno-zgodovinskih in strokovnih vsebin. Ciljno je razvijalo različne spretnosti – organizacijske, socialne in kognitivne. Potekalo je na različnih lokacijah – na hotelski terasi, v parku, v mestu in na hribu. Opisani pristopi in vsebine so primeri dobre prakse, ki jih lahko uporabimo tudi v našem okolju za nadaljnje poučevanje na prostem.

Uvod

Dandanes imamo na voljo veliko izobraževanj. Webinarji, seminarji in mednarodne konference so dostopne preko spleta in se jih lahko udeležimo tudi od doma. V Sloveniji imamo učitelji možnost udeležiti se plačljivih in brezplačnih izobraževanj. Na študijskih skupinah, s sodelovanjem v projektih in razvojnih nalogah si učitelji tudi v živo delijo in nadgrajujejo svoje znanje in izmenjujejo izkušnje. Toda nekaj posebnega je izkušnja, ko se učitelj izobražuje v živo v tujini, v družbi učiteljev iz različnih držav, kjer poleg strokovnih spoznanj pridobi še druga znanja in sposobnosti. Poleg tega taka izkušnja pripomore k osebni rasti učitelja in posledično bogati njegov

pouk. Lahko rečem, da je izobraževanje, o katerem poročam v prispevku, potekalo na vsakem koraku, tako v učilnici kot izven nje, in bo zagotovo vplivalo na moje delo v prihodnosti.

Boljše izobraževanje za boljši jutri

S projektom »Boljše izobraževanje za boljši jutri« je naša šola v okviru Erasmus+ programov mobilnosti dobila sredstva za izvedbo projekta. Tako sva se s kolegico med 2. in 8. julijem 2023 udeležili izobraževalnega programa v Bolgini z naslovom »Outdoor Education – A New Way of Learning«. Udeležili so se ga tudi učitelji s Cipra, Madžarske, Walesa in Nizozemske.

Znamenitosti Bologne – Le Due Torri (levo) in arkade (desno)

Izobraževanje je bilo namenjeno poudarjanju pomembnosti izobraževanja na prostem. Predstavljeno je bilo veliko praktičnih vaj na različnih lokacijah poleg učilnice – v hotelski veži, na hotelski terasi, v parku, v mestu in na hribu. Udeleženci smo si nesebično izmenjevali mnenja in delovne izkušnje in se tako bogatili z novimi. Pomemben del izobraževanja v programih Erasmus+ je tudi sklepanje prijateljev ter nadaljnje sodelovanje med šolami.

Pred odhodom

Pomembne obveznosti pred odhodom so korespondenca s predstavnikom organizatorja izobraževanja, podpisovanje dokumentacije, organiziranje prevoza in bivanja. Ker je bila namestitev urejena v sklopu izbranega izobraževanja, sva s kolegico imeli več časa za ostale zadolžitve. Ena je poskrbela za dopisovanje, druga pa je organizirala prevoz. Izbrali sva znanega prevoznika, ki naju je pripeljal do hotela. Poleg tega sva v informativnem centru v Ljubljani zbrali nekaj brošur in zgibank o Sloveniji in Ljubljani in skupaj z zloženko o naši šoli pripravili gradivo, potrebno za predstavitev šole. Tako sva bili pripravljeni za odhod.

V Bologni – spoznavanje mesta, kulture in kulinarike

Vožnja do Bologne je trajala štiri ure. Predstavnica tečaja je ob dogovorjeni uri zbrala vse udeležence (približno 20) in nas seznaniila z informacijami o bivanju, z lokacijo učilnic, jedilnice ipd. Dobili smo karte za avtobus, podobne ljubljanski Urbani, in bone za zajtrk, občasna kosila in večerje. V veži smo se takoj začeli spoznavati. Razdeljeni v dvojice smo za uvodno »prebivanje ledu« povedali dve laži in eno resnico o sebi. Druga oseba je ugibala, katera poved je bila resnična. Tako se je ustvaril prvi stik med udeleženci, kjer se je slišalo veliko smeha, saj smo učitelji že na začetku pokazali veliko domišljije. V tako sproščenem vzdušju smo druženje in spoznavanje nadaljevali v bližnji restavraciji, na kosilu, kjer smo preizkusili lokalno hrano, ki je spodbudila še boljše počutje. Izvedeli smo tudi, da se bomo v takem številu srečali le nekajkrat in da se bo skupina s Poljske udeležila drugega tečaja. Tako je naša skupina štela 11 udeležencev.

Nekaj ur pozneje se je začelo vodeno spoznavanje mesta. Na zbornem mestu nas je čakala druga predstavnica tečaja, študentka psihologije iz Kanade, ki preko programa Erasmus+ nadaljuje svoj študij v Bologni. Seznanila nas je z bogato zgodovino Bologne in za vsako pomembno znamenitost povedala eno anekdoto. Začela je z opisom dveh stolpov (Le Due Torri), ki so jih bogate družine v Bologni gradile ne le za obrambo, ampak tudi, da bi drugim pokazale, kako bogate so. Višji stolp je pomenil večje premoženje. Od stotih sta ostala le dva stolpa, ki zdaj služita za turistične namene in kot mesto za zmenke. Druga arhitekturna značilnost Bologne je,

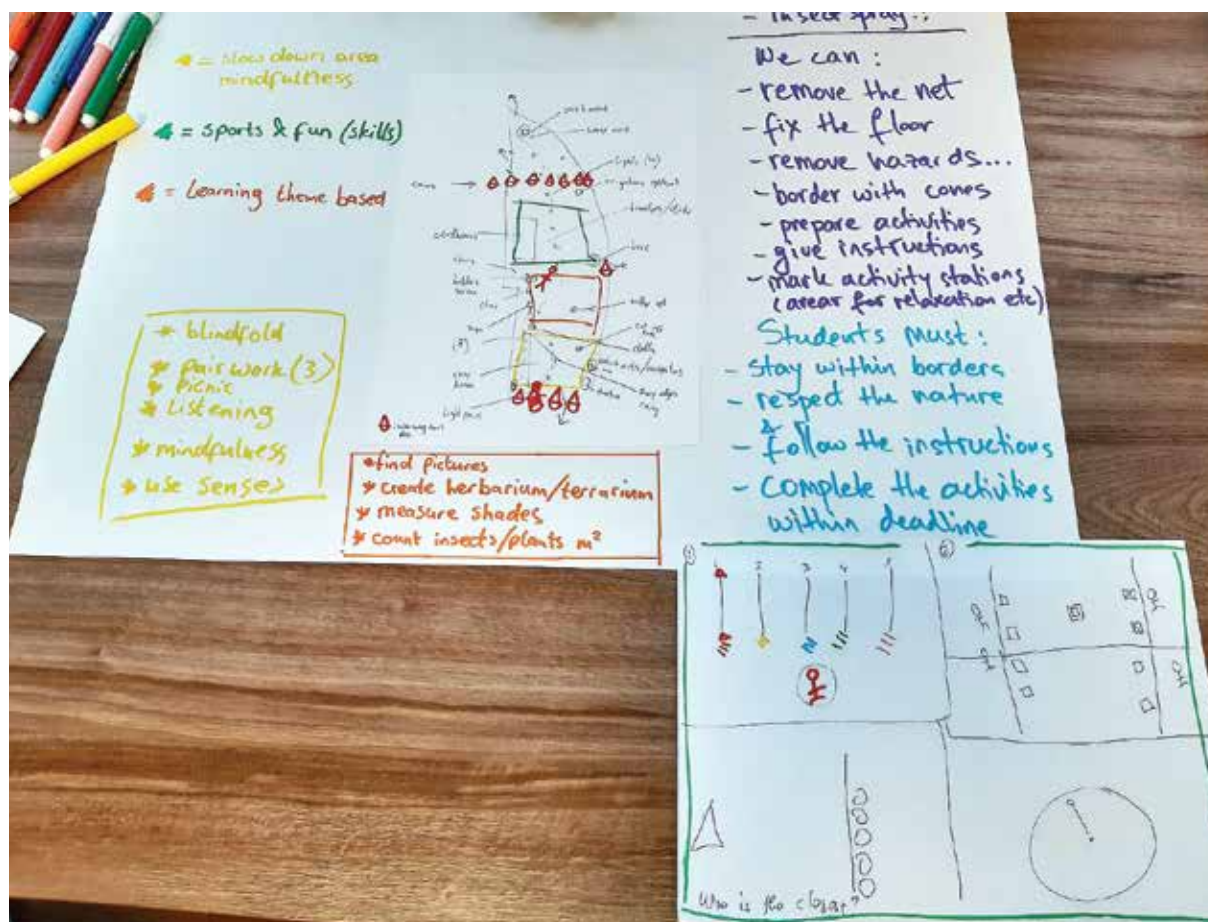
da so v središču mesta stavbam dogradili arkade, ki so zdaj pod zaščito Unesca. Arkade se med seboj razlikujejo po barvah in poslikavah in so prava paša za oči. V šali pravijo, da zaradi njih v Bologni prodajo malo dežnikov. Na glavnem trgu Piazza Maggiore razkaže svojo velikost in lepoto največja cerkev v Bologni, bazilika San Petronio. Bologna je univerzitetno mesto in v centru se opazi veliko študentov, ki prihajajo z različnih koncev sveta. Kroži vraževerje, da morajo študenti hoditi okrog trga in ga ne smejo prečkati, ker sicer ne bodo dokončali študija. Naša vodička je temu verjela – ko smo prečkali trg, je stekla naokrog. S hudomušnimi zgodbami smo že prvi dan izvedeli veliko o bogati zgodovini mesta in spoznali njegovo središče. Za predstavitev kulinarike so za nas organizirali večerjo v lokalni gostilni – oštariji, kjer so nam postregli z mortadelo, narezki, siri in domačim kruhom. Ves čas smo bili udeleženci skupaj ter se družili in spoznavali. Po večerji smo si tudi na hotelski terasi delili vtise prvega dne, ki so bili čudoviti, hkrati pa smo vsi z veseljem pričakovali strokovni del izobraževanja.

Uradno spoznavanje in predstavitev šol

Naslednji dan smo se udeleženci izobraževanja ob osmi uri zbrali v učilnici, kjer nas je pričakala glavna predavateljica, po poklicu profesorica angleškega in francoskega jezika. Predstavila nam je svoji pomočnici, pripravnico in študentko, ki sta pomagali pri opravljanju dejavnosti. Potem ko nas je seznaniila s programom, cilji in potekom pouka za ta dan, smo se udeleženci uradno predstavili. Predavateljica je poleg tega želela, da izrazimo naša pričakovanja in skrbi v zvezi s tečajem. Pričakovanja so bila skoraj identična, vsi smo se želeli vrniti domov z več znanja. Nekateri udeleženci so povedali, da jih skrbi, da se ne bodo mogli pravilno izražati v angleščini, saj je izobraževanje potekalo v angleškem jeziku. Predavateljica je zagotovila, da bo potekala razlaga v ustreznem tempu in da si bomo po potrebi pomagali s prevodi ali dodatno razlago. Tako je tudi bilo.

Sledil je bolj vznemirljiv del dejavnosti, ko smo predstavili naše šole in delo na šolah. Zelo zanimivo je bilo izvedeti, kako kolegi v tujini izvajajo pouk, na kaj so druge šole ponosne ter kakšne so njihove vizije za prihodnost. Opisala bom nekaj primerov, ki so se mi zdeli zanimivi.

Skupina učiteljev iz Nizozemske je bila najbolj številčna. Povedali so, da izvajajo veliko pouka v avlah šole in na prostem, posebej v naravi, ker živijo na podeželju. Za raziskovalne naloge imajo vsi učenci na voljo prenosnike, zato lahko delajo povsod. Omenili so, da najmlajše že v prvi triadi uvajajo v projektno delo z informacijsko opremo. Veliko prej kot pri nas učencem ponudijo tudi delo z žago, olfa nožem in ostalimi orodji. Prikazali so svojo petletno vizijo, kjer je med cilji medgeneracijsko sodelovanje in dru-

Načrt za dan dejavnosti

ženje s starejšimi občani, tako da bodo dejavnosti usmerjene k uresničevanju tega cilja. Presenetilo me je, da učitelji hkrati delajo na različnih šolah, ki so med seboj oddaljene do 35 kilometrov. Učiteljica na razredni stopnji je povedala, da s svojim razredom dela tri dni, potem na drugi enoti uči športno vzgojo dva dni. Pogosto so učitelji v nižjih razredih tri dni v tednu s svojim oddelkom, druga dva dneva pa delajo v ostalih enotah.

Učiteljica iz Madžarske je predstavila sistem dela, ki je podoben našemu. Glede izobraževanja na prostem je izpostavila, da je odvisno od posameznega učitelja. Osebnostno se trudi, da bi učence izobraževala tudi izven učilnice. Ustvarja učna okolja v muzejih, kinu ali v naravi.

S kolegico sva predstavili vse dneve dejavnosti, ki jih imamo v letnem delovnem načrtu na OŠ Trnovo v Ljubljani. Na naši šoli spodbujamo izobraževanje izven učilnice z organiziranimi tabori ali s šolami v naravi, ki se izvajajo od 1. do 9. razreda. Tudi pri nas avle uporabljamo kot prostor za izvajanje pouka, kot podaljšano učilnico ali za učenje. Z različnimi projektnimi dnevi in z raziskovalnimi nalogami učencem omogočamo učenje izven učilnice.

Sledila je debata in izmenjava izkušenj. Ker so bili udeleženci učitelji različnih predmetov, od razrednega pouka in športnih pedagogov preko učiteljic angleščine in slovenščine do profesorja fizike na srednji šoli in učitelja naravoslovja, ki je hkrati hišnik, so bile izkušnje in ideje, ki smo si jih izmenjali, toliko bolj pestre in zato neprecenljive. Že po prvem dnevu smo torej ustvarili učečo se skupnost.

Potek izobraževanja

Vsak dan smo se najprej zbrali v učilnici in potem na različnih lokacijah opravljali dejavnosti. Vseskozi smo bili aktivni, se učili, raziskovali in ustvarjali. Delo je potekalo v dvojicah, manjših skupinah ali pa smo bili razdeljeni v dve skupini – odvisno od nalog. Koristno je bilo opazovati predavateljičine pristope in metode dela, s katerimi je dosegala cilje in zajemala več zadanih ciljev z eno dejavnostjo. Na koncu pouka smo vedno preko mobilne aplikacije ovrednotili delo predavateljice. Popoldneve smo organizirano ali samostojno izkoristili za odkrivanje kulturno-zgodovinskih znamenitosti in kulinarike.

Na tovrstnih izobraževanjih je en popoldan sredi tedna prost. Organizatorji so nam ponudili nekaj bližnjih turističnih destinacij in nam pomagali pri logi-

stiki, nakupu kart in organiziranju večerje. Vsi udeleženci naše skupine smo se odločili za obisk Firenc. Kolega iz Nizozemske, ki je že prej obiskal Firence, nam je v nekaj urah obiska razkazal glavne znamenitosti tega znamenitega mesta.

Praktične vaje in novosti

Izobraževali smo se za organiziranje, koordiniranje in pripravo okolja za izvedbo pouka na prostem. Glede na okolje (park, hrib, šolsko igrišče ali šolska avla) smo se naučili izbrati vsebine. V vlogi učencev smo se preizkusili v vajah umirjanja, kot so zelo počasna hoja, vaje za razvijanje posluha, nebesedno opazovanje okolice ipd. Potem smo po celem terenu v obliki »lova za zakladom« iskali založene predmete, ki jih je pomočnica predavateljice predhodno pripravila. Tematska naloga je bila vezana na naravoslovje, in sicer opazovanje in poimenovanje rastlin, dreves in žuželk v parku. Nato smo v eni šolski uri pripravili podoben dan dejavnosti na istem terenu. V moji skupini sva bili dve jezikoslovki, učitelj razrednega pouka in učitelj športne vzgoje. Teren smo razdelili na tri postaje za umirjanje in čuječnost, za igre in razvijanje gibalnih spretnosti ter za tematsko učenje (naravoslovja, matematike itn.). Glede vsebine smo se dogovorili ter izbrali nekaj novo naučenih vaj in nekaj tistih, ki smo jih preizkusili že prej. Izdelali smo plakat, na katerega smo zapisali načrt in ponazorili svoje delo.

En dan dejavnosti je potekal na bližnjem hribu Villa Ghigi, ki ga šole uporabljajo za izobraževalne namene. Z vajami smo začeli že pri vznožju hriba – tiho smo opazovali in poslušali naravo do na-

slednje postaje, kjer so bile na vrsti vaje nebesednega razvrščanja po višini, barvi oči, starosti ipd. Zanimiva je bila tematska vaja iz naravoslovja, ki je hkrati razvijala opazovanje, pozornost in gibalne spretnosti. Predavateljica je razdelila vloge, in sicer je imela vsaka žival dva predstavnika. Živali višje stopnje so lovile tiste na nižji, da bi preživele. Vaja se je končala na zabaven način, z veliko smeha. Naslednje vaje so bile gibalne – lovljenje, hoja do vrha hriba in opazovanje narave. Na hribu smo ob izpolnjevanju učnega lista, ki je bil medpredmeten, poleg vprašanj iz naravoslovja dobili še likovne naloge – ustvarjanje predmetov iz vejic, trave in lubja. Sledila je še jezikovna in glasbena točka, ki smo jo ustvarili in posneli. Vsi smo bili zadovoljni s pridobljenim znanjem in opravljenim delom.

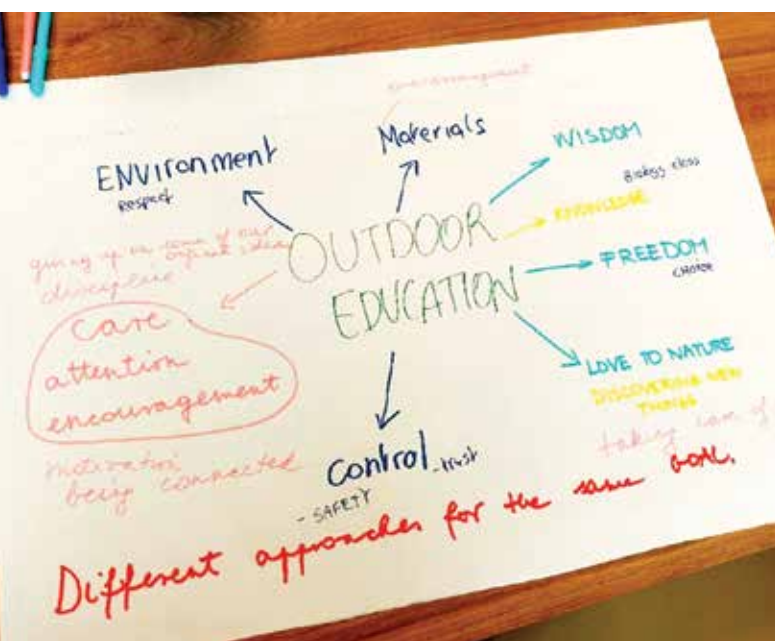
Omenila bi še dve aktivnosti, od katerih smo prvo izvedli s kartami Dixit. Na zelo preprost način smo s pomočjo slik na kartah v skupini sestavljali definicijo izobraževanja na prostem. Karte, ki smo jih izbrali, so predstavljale naše osebnosti in interese. Vsak je obrazložil svojo izbiro in z dobrim argumentiranjem in dogovarjanjem smo nalogo opravili. Karte Dixit se mi zdijo zelo uporaben didaktičen pripomoček, posebej za učitelje jezikov.

Druga novost je bila – vsaj zame – aplikacija Acti-onbound, s katero smo s telefoni v centru mesta opravljali naložene naloge. Poleg digitalnih spretnosti smo s to vajo razvijali orientacijo in iznajdljivost, saj je nekaj nalog zahtevalo uporabo tik pred zdajci naučenih italijanskih povedi.

Nekaj nalog iz opisanega nabora sem že uporabila v tem šolskem letu. Učence so pritegnile, zato upam, da bom našla pot, da pridobljeno znanje delim še naprej.

Zaključek

V sklopu Erasmus+ projektov je na voljo veliko različnih izobraževanj. Osebnostno se mi je zdelo izobraževanje z naslovom »Outdoor Education – A New Way of Learning« zelo zanimivo, saj me je spodbudilo k razmišljanju, kako prilagoditi pouk in ponuditi učencem strukturirano, a neobičajno izobraževanje. Dobila sem izkušnje pri vodenju pouka ter organiziranju kognitivnih in sprostitvenih dejavnosti. Seznanila sem se z zamislimi za izpeljavo pouka in izobraževalnih dejavnosti izven učilnice. Pomembna je tudi priložnost spoznavanja kolegov iz drugih držav in njihovega dela ter izmenjava izkušenj. V okviru Evropskega dneva jezikov smo z učenci poslušali posnetek učencev iz Nizozemske, ki mi ga je na prošnjo poslal kolega z izobraževanja. Načrtujem še druge dejavnosti v prihodnje. Sklenem lahko, da je vse skupaj izpolnilo in preseгло moja pričakovanja.

Ustvarjanje definicije s kartami Dixit